

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Consequentibus Pertexens, Quae post beatum S. Xaverij
Obitum Soc. Patres ad Dei gloriam in iisdem Prouinciis gessere

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1667

74. Ludouici Goes obitus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11445

& mihi comitem. Goæ mense Aprili anno 1549. ita rebus nostris prouisione sapientissima ordinatis, nauigauit Malacam Xauerius, post in Iaponiam ex qua illum India non recuperauit nisi quarto, & tricesimo post mense: at enim Gomez uehementer dolens quod solus omnia non esset, & prælati sibi consortis impatiens, externi præferim, utque Paulum vocabat, simplicis; eius sibi sensim potestatem & munus arrogare, omnique tandem cum priuata, tum publica administratione illum excludere. Quæ illi origo calamitosi exitus demum fuit, abundè superius enarrati; sed Paulo modestiæ humilis luculenter edendæ, tametsi difficilis, & perplexa, uerum præclara occasio. Dignitatis gradum nullius patrocinio tueri uoluit; neminem appellauit; litem intendit nemini de auctoritatis suæ iure; quod etsi iure aliquando, raro tamen ad eò cautè sit, ut inde non plus offensionis in publicum existat, quàm honoris in potestatis suæ assertorem. Recepit se igitur in seminarium luuenum priuatus, & domum pauperum hospitalem, nihiloque deinceps regendi officia attigit, quàm si eorum iniquus usurpator, legitimè illa obtineret. Annos egit in India octodecim Paulus, tam perseveranti infracti operis æquabilitate, ut nouus quotidie illud aggredi uideretur, & quamuis diu & sæpius ægotans, sed eo usque nunquam morbo cessit, ut agendo ualentium quemlibet labore saltem non æquaret. Quo tandem potius quam ætate oppressus Goæ uiuendi finem fecit ad Ianuarij 21. anno 1560. eodem tranquilli adhaerentisque Deo animi affectu quo semper uiguerat.

Sacerdotes duos eiusdem nominis, eiusdemque ardoris infidelium conuersio habuit eodem tempore occupatos, Ludouicum Goes in India, & Ludouicum Goes in Molucis. Goæ diem supremum is obiit anno 1567. hunc in Amboino, tertio post anno fuisse superstitem datæ illinc ab eo testantur literæ, nec est deinceps quod apud scriptores, confusis temporibus & gestis vnus coagmentetur ex duobus, cū post narratam eius morem reperiatur diu inter uiuos: priori illi quem habuit India suam in Christo fidem debent, cuncta fere ad Raciolum oppidæ, quæ Lusitanorum arx est in ditione Salfetana. Illic paucis ab Goa leucis hoc etiam ultimo uitæ anno Christianis diuina ministrabat, & cum arcis Præfecto Iacobo Fernandez, viro cultus diuini egregio vindice ad subuertendos Pagodes progrediebatur, templa subiectis ignibus mutabat in rudera, nihilque non agebat ad reuellendam stirpium idololatriam, ex omni ditione Lusitana. In iis quanto triumpharet gaudio ad amicos scripsit, cum sparsa cerneret circumquaque superstitionis lacera membra emortua, & simulachrorum passim ruinis impostam, calcantemque dæmones Christ i crucem. Habuit quidem laudis huius Socios è nostris alios; illud eius peculiare, & proprium quod cœli Regina morientem conspectu suo dignata est. Rem scribit vnus ex iis qui aderant in hæc verba. [Deus ad se hoc anno, inquit, P. Ludouicum Goes euocauit, Iacobi Apostoli Sacro dic. Huic statio erat ad ædem Deiparæ, leucis pro-

74.
Ludouici
Goes obitus.

pè ab Goa quatuor illic morbo prostratus, in hoc Collegium deferretur, ubi paucis diebus conualuit; sed annum prouectus ad sexagesimum, & diuturna pridem exhaustus agrotatione, nunquam in vires pristinas rediit; quin & in peius ab se quotidie defluens, ubi defectionem persensit imminere, postremo sacrorum praesidio muniri voluit. Paulo quam spiritum efflaret, adstant lateri è Patribus nostris & fratribus, ipse vultu ut erat ab iis auerso rogatus est ne grauaretur ad illos tantisper conuerrere; respondit sinerent modo se hoc situ iacere, sibi enim Virginem Dei matrem illinc adspectabilem adesse. Nec erat tamen vlla eo loco de qua intelligi posset eius effigies: tam impensio illam studio coluerat viuens, ut credibile sit, voluisse solari moriturum] sic ille: & quidem haud temerè; suprànum enim, & quasi palmare vitæ suæ opus, Reginae Virginum dedicarat Ludouicus, quo peracto Goam æger venit mortem obiturus. Conatus omnes pridem intenderat ad Deæ magoræ flagitiosos cultus abolendos, inter quos narrauimus, sumptu publici pudoris ali solitas meretrices quæ gratuita corpora poscenti cuilibet in Deæ turpissimæ prostituerent honorem. Euicit tandem Ludouicus ut simulachrum, & templum, & quantum erat infamis illius prostibuli deleretur, primusque manum operi admouens simulachrum confregit & dispuluerat; templum vero quod esset amplitudine, & magnificentia sumptuosum, situmque loco, si quod vsquam in Europa, & Asia peramceno, atque conspicuo; meliori consilio seruandum putauit, impetrauitque Goa fortibus literis ab iis qui præerant, ut ritè purgatum ab omni turpitudinis veteris graueolentia, & umbra, Conceptæ Virginis integritati sacraretur, sapienter præfagus illibatam Deiparæ splendorem coruscaturum inde magnificentius, vnde meretrix Dea propudiosis honoribus ab infano populo culta fuerat flagitiosus.

75.
Francisci
Lopez mors.

Francisco Lopez martyrij titulus primas debet, ubicumque ipsum locauero; sed sequor ordinem temporum, quem suus cuique obitus assignauit. Lopez gente Lusitanus, annorum vndequadraginta, viginti ex iis egerat in Societate, duodecim vero in Indiis; vir doctrina quidem mediocri, sed multo vberius virtutis efficientia, missionum Orientalium magno vsui par: in ijs concionando fere versatus est, melle ingenti animorum; eaque vi pœnitentiæ, & doloris sensum, sceleratorum pectoribus infigendi, ut raro diceret quin auditorium in apertos fletus vndique rumperetur. Cocini degentem offenderunt naues è Lusitania quatuor Octobri medio anno 1568. quibus Ludouicus Ataides nouus Indiæ Prorex vehebatur: quinta iis adiuncta mox Goam perrexit Apostolorum Simonis, & Iudæ festo die. Naui cum imperio præerat Ludouicus Mello vehebatque centum quinquaginta ex Europa, demptis paucis nobiles Lusitanos: de nostris vero P. Franciscum Lopez, cum tribus fratribus Antonio Dionysio, Ioanne Caruallio, Manuele Lobo & adolescente, qui Societatem initurus petebat Goam, ubi cum aliis expectabatur à Provinciali: cursum læti tenebant postridiè haud procul à littore; & Ciallem